



ПРЕС КЛИПИНГ

30. април 2012.



НАСЛОВИ

- У потрази за послом и у најудаљеније крајеве света; (стр.2)
- За летовање потребна цела плата; (стр.4)
- Права радника све угроженија; (стр.5)
- Љубисав Орбовић: Радници су сити празних џепова; (стр.7)
- Србија разговара: штрајк здравствених радника; (стр.7)
- Обрачун са сивом економијом – први задатак нове владе; (стр.11)
- Синдикат лекара наставља штрајк, Влада позвана да пронађе решење; (стр.13)
- Већина уз казан и роштиљ; (стр.14)
- Протести у 115 градова САД; (стр.16)
- Уопштена обећања и конкретна размимоилажења; (стр.18)
- Да ли Немачка може да буде модел за Србију; (стр.21)
- Преиспитивање и опрезна обнова партнерства; (стр.22)
- Нови Пазар: Који Први мај, исплатите нам дугове; (стр.24)
- Нови Сад: У сенци разједињености; (стр.25)
- Крагујевац: У знаку преиспитивања приватизација; (стр.26)
- Бор: Традиционални уранак на језеру; (стр.28)
- Замели их приватизација и небрига државе; (стр.28)
- Кажњавање или награђивање запослених; (стр.30)

Контрола послодаваца и заштита радника;(стр.30)
Прилично велика лудница;(стр.34)
Радницима потребна социјална Европска унија;(стр.36)



<http://www.novosti.rs/vesti/naslovna/aktuelno.239.html:377754-U-potrazi-za-poslom-i-u-najudaljenije-krajeve-sveta>

У потрази за послом и у најудаљеније крајеве света

Сандра БУЛАТОВИЋ

И даље најбројнија дијаспора у Немачкој, Аустрији, Швајцарској, Француској, САД, али све више их има у Скандинавији, Русији...

КРЕНУЛИ су најпре у Аустрију, Немачку, Швајцарску, па и Америку. Печалба је грађане Србије одвела до најдаљих делова света - од Трондхејма до Јоханесбурга и од Сан Франциска до Окинаве. Српска дијаспора данас броји најмање три, а можда и четири милиона људи. Западна Европа више није једини сан наших гастарбајтера. Вуку их Катар, Емирати, Скандинавија, Русија, па и Јужноафричка Република. Разни крајеви планете, али скоро увек исти разлог - посао.

Ако је судити по ономе што кроз дознаке врате у постојбину, већина се није преварила. Истраживање Светске банке показало је да је у Србију од 2000. до 2010. године од исељеника стигло чак 43 милијарде долара, најмање два пута више него кроз директне стране инвестиције.

Прошле године рођаци из иностранства својима су помогли, по подацима Народне банке Србије, са близу 4,6 милијарди долара. Дознаке у просеку чине од десет до 13 одсто нашег бруто домаћег производа, а читава српска индустрија - 17,6 одсто.

■ VREDNOST IZVEDENIH GRAĐEVINSKIH RADOVA
NAŠIH FIRMI U SVETU



| | 2001. | 2008. | 2009. | 2010. |
|---------------|-------|-------|-------|-------|
| Evropa | 1,56 | 3,73 | 5,96 | 4,2 |
| Azija | 0,18 | 3,04 | 3,12 | 2,07 |
| Afrika | 0,43 | 3,80 | 4,03 | 5,16 |
| Južna Amerika | 0,09 | 0,99 | 1,03 | 1,8 |

Izvor: Republički zavod za statistiku *u milijardama dinara

- Истраживања показују да наша дијаспора броји између три и четири милиона људи. Само у Немачкој живи од 500.000 до 600.000 наших људи, у Аустрији 300.000, Швајцарској 200.000, Француској 130.000, а има их и у Холандији, Данској, Норвешкој, Шведској - објашњава Вукман Кривокућа, помоћник министра вера и дијаспоре. - У последње две деценије наши радници иду у Русију, а новија дијаспора је стигла до Емирата.

Специфичност наше дијаспоре је и пут до добијања сталног боравка. То најбрже иде преко рођачких веза, тако да су и дестинације углавном остале исти - Аустралија, Америка, Канада. Сада скоро сви одлазе због посла. Веома мали број младих, можда њих стотинак, има прилику да се усавршава на неком од светски познатих универзитета.

Најобразованија дијаспора Србију је напустила деведесетих година прошлог века. Процењује се око 150.000 школованих, углавном младих људи. И данас дипломци најлакше налазе посао у „белом“ свету.

- Наше најобразованије људе друге земље нису примиле зато што нас цене и воле, већ зато што школовање једног стручњака у Америци кошта између 300.000 и 500.000 долара - додаје Кривокућа. - Када то помножите са 150.000 људи, добијете суму коју су те земље уштеделе. Послом, али и привредним системом касније су их везали. Ти људи су створили породице, подигли кредите на 20 и 30 година. Наши људи су поправили њихов наталитет, а то је један од разлога депопулације код нас. И данас лакше одлазе високообразовани људи, али и одређена занимања попут водоинсталатера, електричара, месара, варилаца и, нарочито, медицинског особља.

У Русији „царују“ грађевинари. Од деведесетих година прошлог века тамо послују многе наше компаније. Некада државне, данас махом приватне. Посла има за инжењере, архитекте, али и зидаре. Отприлике у исто време, српска дијаспора је у већем броју стигла и до Јужноафричке Републике.

- У Африци је најзанимљивија Јужноафричка Република - каже Кривокућа. - Ту живи наша веома угледна дијаспора која броји између 20.000 и 25.000 људи. Углавном су концентрисани око Јоханесбурга, а мало их има око Кејптауна. Баве се разноврсним делатностима, има угоститеља, али и власника рудника. Имају своје фирме које раде у прерађивачкој индустрији. Малобројни посао у иностранству пронађу и преко огласа Националне службе за запошљавање. Она, на захтев иностраних послодаваца, бира кандидате и стара се да услови рада одговарају условима које имају радници земље домаћина.

МОГЛО БИ И ВИШЕИСКУСТВО Министарства економије показује да послодавци из иностранства у Србији највише траже медицински кадар и то лекаре посебних специјалности, са одређеним радним искуством. За њих посла има у Кувајту и Алжиру, али и у Немачкој или некој скандинавској земљи, где одлазе и неговатељице.

- Разлози за немогућност већег запошљавања у иностранству, посебно у СР Немачкој, јесте недовољно или никакво знање немачког језика незапослених који су на евиденцији НСЗ - објашњава Јадранка Бубало.

- Разлог су и билатерално нерегулисан однос са Немачком о запошљавању здравствених радника, посебно средњег медицинског кадра, који је њима потребан. Србија спада у такозване треће земље, односно није чланица Европске уније. Чланице ЕУ су у обавези да запошљавају своје држављане, а само уколико их нема у оквиру чланица, уз посебна одобрења надлежних институција, држава може запошљавати мигранте из трећих земаља.

- Нема велике потражње за нашим радницима, бар када је реч о посредовању преко нас - кажу у Националној служби за запошљавање. - Ситуација на тржиштима рада Европске уније, где би наши радници највише волели да иду, таква је да је јако тешко добити радну дозволу и дозволу боравка. Предност увек имају њихови држављани и држављани других земаља ЕУ. Служба је

крајем 2010. и почетком 2011. године посредовала за запошљавање осам здравствених радника у Либији. Током прошле године лекаре су тражили и у Немачкој. Запослено их је седам, као и један дипломирани инжењер машинства. Последњи конкурс смо објавили почетком децембра 2011. године, такође за два лекара, али на нашој евиденцији није било незапослених који су испуњавала услове. Основне плате лекара крећу се између 3.000 и 3.500 евра бруто.

И приватне агенције за запошљавање у име страних компанија проналазе кадрове у Србији. Податке о запосленима шаљу Министарству економије и регионалног развоја. Они показују да су агенције прошле године нашле посао у иностранству за 257 грађана Србије.

- Њих 106 је запослено у Сједињеним Америчким Државама, а 151 у Мађарској, Грчкој, Македонији, Италији, Уједињеним Арапским Емиратима, Катару и другим - објашњава Јадранка Бубало, саветник за миграције и запошљавање у иностранству у Министарству економије. - Са Белорусијом имамо билатерални споразум о запошљавању и најмање се једанпут годишње међусобно информишемо о броју запослених миграната. На основу информације коју смо добили од њих, у 2011. години у Белорусију је ушло је 46 радника држављана Србије. Од тог броја 16 су руководиоци, 17 су стручњаци, њих пет су радници у сфери услуга и трговине, а осам ради у индустрији и грађевинарству. Послодавци из иностранства најчешће траже медицинско особље, али има посла и за информатичаре, угоститеље, у туризму, пољопривреди, грађевинарству, као и у металској струци.

СРБИ И НА ОКИНАВИ

ПРИЛИЧНО малобројна дијаспора боје Србије представља на Окинави. Међу њима је и Марина Кнежевић Ваљехо. Она је до југа Јапана стигла уз супруга који тамо ради.

- На Окинави стварно нема много наших - каже Марина. - Јапан је центар финансија, мада је Окинава људима из Токија и Осаке место за одмор. Просечна плата је око 2.000 долара, у складу са трошковима. Више се зарађује у Токију, али закупи локала тамо износе неколико десетина хиљада долара.

ПОПИС

ПОСЛЕДЊИ попис показује да ван граница земље живи 294.000 наших грађана. Толико њих овде има породицу која је могла да да податке о њима. Пре десет година попис је показао да ван граница Србије живи 420.000 наших држављана, али су тада пописни обрасци слати нашим конзуларним представништвима. И један и други податак одударују од процена о стварном броју наше дијаспоре. У Републичком статистичком заводу очекују да ускоро из података европских статистика дођу до броја грађана који су рођени у Србији, а живе у некој од чланица ЕУ.

<http://www.novosti.rs/vesti/naslovna/aktuelno.239.html:377755-Za-letovanje-potrebna-cela-plata>

За летовање потребна цела плата

П. Ј.

Зарада у Србији, која је достигла 40.000 динара, данас једва покрива летовање за две особе у Грчкој. За десетодневни смештај и доручак радимо цео месец

ДА би се само докопао Грчке и у њој преспавао десет ноћи и доручковао, грађанин Србије треба да ради цео месец. Јер просечна плата од 357 евра покрива таман толико. А пре само пет сезона, када је динар био за 40 одсто „јачи“, после повратка с летовања остајало је бар 30 евра више.

Са платом од 32.746 динара, која је стизала 2008. године, просечан радник је могао да оде на одмор у Грчку и да му - претекне нешто новца. Јер, тог лета његова плата вредела је 407 евра, док су аранжмани коштали око 370 евра (само за визу требало је издвојити око 65 евра). А од једне плате, двоје је могло да летује у Бугарској.

ЛУКСУЗ НЕДОСТИЖАНЦЕНЕ аранжмана за Египат варирају од 390 до 760 евра, у односу на квалитет хотела и период летовања, па бројке показују да за десет дана у луксузном хотелу са пет звездица треба 2,12 плата. Слична је ситуација и са одласком у Анталију, за коју треба издвојити од једне до две просечне плате по аранжману.

Како је следеће године динар слабио, а његова зарада спала на 342 евра због економске кризе, за просечан одмор у грчком хотелу са две или три звездице и аутобуским превозом требало је да ради бар пет дана дуже од месец дана. Одмор многим није био ни на памети 2010. године, јер је плата у јуну вредела мање од 330 евра. И званична статистика показује да се током ове две године, девизни одлив од туризма из Србије смањио за 43 одсто.

- Одлив у 2008. години био је 676.604.000 евра, да би за две године пао на 385.661.000 - показује статистика Народне банке Србије. - Тек лане се видео опоравак, али је одлив био нешто већи од 421 милиона евра.

Упркос бројкама, број путника у агенцијама повећава се последњих година. А домаћи туроператери кажу да је главни узрок томе визна либерализација са ЕУ.

- Продаја аранжмана била је сјајна 2008. године, а онда је уследио пад - каже Александар Вучковић, из агенције „Аргус“. - Ситуација је почела да се поправља од претпрошле сезоне, јер због укидања виза у иностранству летује све више туриста. Уз то, и цене аранжмана за Грчку и Турску опадају, али за разлику од пре пет година, сада се најпре распродају - најјефтинији.



<http://www.dnevnik.rs/ekonomija/prava-radnika-sve-ugrozenija>

Права радника све угроженија

Овогодишњи празник рада, 1. мај, Србија дочекује с великим бројем незапослених. Подаци говоре да је без посла око 700.000 људи, а од тог броја у Војводини их је око 200.000. Слободно се може рећи да је то армија незапослених,

и сасвим је сигурно, да је расположење оних који не раде веома лоше, а по свему судећи, ни они који раде нису много боље расположени. Наиме, много је оних који раде, али нису сигурни да ће сачувати радно место, јер их се све више гаси, па су радници утишани и уплашени за своју будућност. Уз то, будући да је радних места све мање, многи не бирају посао, и неретко високообразовани кадрови различитих струка раде на радним местима испод своје стручности, прећуткујући стварни степен образовања да не би остали без посла. Такође, многи раде много дуже од редовног радног времена, без надокнаде или слободних дана. Остварити радничка права, стечена радничком борбом још пре целог века све је теже, а слободно се може рећи, и да их је све мање.

Како каже председник Савеза самосталних синдиката Војводине Милорад Мијатовић, Србија је земља у транзицији и последице тог процеса, као и економске кризе негативно су се одразила на права радника.

- Сасвим је јасно да се радничка права се не остварују у обиму у којем би требало у 21. веку - каже Мијатовић. - Велики број незапослених и све чешће остајање без посла раднике у Србији приморава да прихвате и послове које никад не би, да раде дуже од осам сати, и имају плате испод нивоа земља у окружењу. Самим тим не можемо бити задовољни правима радника, јер су угрожени њихово достојанство и могућност да од рада издржавају себе и породицу.

По његовим речима, зарађена и примљена плата, па и било какава, веома је значајна.

- Нажалост, ни у будућности не можемо очекивати значајно побољшање јер је на делу укидање европског социјалног модела. Свугде диминира профит, а достојанство рада је у другом плану. Борба за егзистеницију приморава многе раднике да прихвате посао испод њихове стручности, многи су слабо плаћени, а то, неминовно, доводи и до разарања породице јер је на делу борба за голи живот и борба за радно место. У синдикатима смо свесни да нас очекује и веома тешка 2012. година, али се надамо и да ће доћи до реформских процеса, посебно у јавном сектору, образовању, здравству и управи. То не мора одмах и неминовно да значи и смањење плата и вишкове радних места, већ другачију организацију рада, посезање за унутрашњим резервама, којих, сигурно је, има довољно - истиче Мијатовић.

Мијатовић наглашава да је веома важно да се стратегијом развоја стимулишу они који стварају нова добра - производе који се могу извозити, јер је то једини начин да се изађе из кризе у којој се земља налази.

- Синдикати се морају борити да се сачувају права радника и достојанство рада, јер укидање европског социјалног модела значи губљење достигнутих права, и то је већ видљиво. Потребна је филозофија развоја, а не да буде важан само профит. Друштвена раслојавања су велика, па је неопходна праведнија расподела зарада - каже Мијатовић.

Иако би се, због кризе и недостатка новца и за основне животне потребе, могло очекивати да ће празновања бити мање, сигурно је да ће Празник рада бити прослављен на излетиштима, у друштву и опуштено. Ипак, извесно је да ће се славити скромније, а о томе говоре и подаци из трговина, јер је купаца мање него што се очекивало, а мањи је и пазар који остављају.

Уз то, уз оне који ће радити сваки дан, многи ће овај празник прославити нерадно. Неко празнује већ од петка, многи су понедељак спојили с нерадним уторком и средом, а могуће је да има и оних који ће на посао тек наредне недеље.

Д. Млађеновић

Љубисав Орбовић: Радници су сити празних џепова

БЕОГРАД – Међународни празник рада 1. мај Србија дочекује као земља са највећом стопом незапослености у Европи, фабрике су уништене и затворене, а радници су сити празних обећања и још празнијих џепова. Ипак, уместо протеста, гледаћемо уранке и прославе на излетиштима широм Србије, каже Љубисав Орбовић, председник Савеза самосталних синдиката Србије, у интервјуу за „Правду“.

- Када гледам предизборне спотове странака и председничких кандидата који се последњих месец и по дана бесомучно „врте“, морам признати да ту Србију благостања и просперитета не препознајем. Појављују се неке модерне фабрике, стиче се утисак да је запослено ко зна колико људи, а реалност је потпуно другачија. Србија се налази у једном изузетно тешком тренутку, не знамо шта су нам приоритети, реални сектор није развијен и перспективе заправо нема. Путујем по целој Србији и виђам свакодневно градове који нестају, велико је сиромаштво и у Београду који се једини до сада нешто мало кад је то у питању разликовао од остатка Србије, а стопа незапослености у држави је 30 одсто, можда и највећа у Европи – каже Орбовић.

Опширније у штампаном издању

Србија разговара: штрајк здравствених радника

Зорица Павловић: Уредбом се одваја рад од нерада. – Драган Цветић: Основна плата се не сме дирати

У домовима здравља, болницама и клиничко-болничким центрима један број здравствених радника штрајкује јер не пристаје на смањење плата, наглашавајући да су против примене Уредбе о корективном коефицијенту, која треба да ступи на снагу 1. јула. Представници здравствених синдиката траже укидање или одлагање Уредбе до краја године када би се прецизније и боље него до сада дефинисали нормативи о радном учинку. О овој теми

мишљење су сучелили Зорица Павловић, помоћница министра здравља, и др Драган Цветић, председник Синдиката лекара и фармацеута Србије.

Политика: Шта предвиђа Уредба о корективном коефицијенту и зашто је она донета баш сада?

Павловић: Уредба предвиђа препознавање радног учинка као елемента зараде. Од плате коју лекари примају само 10 одсто треба да докажу резултатима рада. Увек је гарантована зарада од 90 одсто. Ми од 2005. говоримо о промени начина финансирања у здравственом систему. То су многе земље пре нас урадиле, а ми смо једина земља у окружењу, осим Босне и Херцеговине, која још није прешла на тај модел. Он подразумева да треба напустити такозвани трошковни принцип, јер треба да се финансира програмска здравствена заштита која се прати кроз излазне резултате. Здравственом систему је неопходна реформа финансирања. Уредба треба да се примењује од 1. јула, а не од јануара како је одлучено јер смо оставили један период прилагођавања и дали шансу свим синдикатима да кажу своје мишљење. Пратимо какав је радни учинак преко домова здравља, а имамо и податке за болнице, па може евентуално да се каже ако нешто није добро и да треба да се измени. Свесни смо чињенице да су плате мале, а ако је ико захтевао да плате буду веће – то је радило Министарство здравља. Сви би се проблеми решили да смо ми имали средства да на постојеће плате додамо 10, 20 или 30 одсто, па да кажемо да ћемо обрачунавати радни учинак.

Политика: Да ли могуће да се уместо о 10 одсто разговара о смањењу рецимо пет одсто од плате?

Павловић: Математички је то готово немогуће. У децембру је измењен Закон о платама у јавним службама како би се први пут препознао радни учинак као елемент плата. То ће бити модел и за Министарство просвете и науке и за државну управу. У плану је да у овој години Министарство рада предложи нови закон о платама за читав јавни сектор који ће препознавати радни учинак.

Политика: Да ли бисте пристали на мањи проценат смањења плате?

Цветић: Не бисмо пристали ни на какво смањење плате.

Павловић: Ова уредба не говори о смањењу плате.

Цветић: Гарантована плата неће бити постојећа, већ 90 одсто од ње.

Павловић: Свако ко оствари просечне резултате рада своје здравствене установе има гарантовану плату.

Цветић: Ми лекари не можемо да дозволимо да се с нама на тај начин разговара. Ми нисмо ни сервис Министарства здравља ни Републичког фонда за здравствено осигурање. Ми радимо одговоран и друштвено значајан посао. Смањивање основне плате предстоји овом уредбом.

Политика: Зашто се синдикати плаше ове уредбе, зар им није у интересу да се одвоји део запослених који ради од оних који не раде?

Цветић: Овим се неће одвојити рад од нерада.

Павловић: Овим се хоће одвојити рад од нерада.

Цветић: Смента нам што се прво кренуло од здравства. Министарство здравља каже да је то знак признања, а ми сматрамо да је то знак понижавања здравства. Идеја је кренула од 0,7 корективног коефицијента, па је стигла на 0,9. Закон о раду врло прецизно каже да се зарада састоји од основне плате, учинка и других давања. То што је неко предложио неки закон и усвојио не значи да је то добро и да је корисно. Нико нормалан није против тога да се награђује рад и да се одвоји рад од нерада. Али, основна плата се не сме дирати.

Политика: Шта ће заправо 1. јула бити смањено здравственим радницима?

Цветић: Основна плата.

Павловић: Ми већ пратимо радне учинке изабраних лекара, а гледа се број опредељених пацијената, превентива, рационалност у прописивању лекова и посете пацијентима. Рецимо, један лекар има 266 пацијента, а његов колега 1.500. Просек њих двојице је оно што треба да

остваре лекари. Они који имају мање пацијената мораће да се потруде да их имају више и дођу до просека установе.

Политика: Да ли то значи да су правилно утврђени нормативи по којима ће се повећавати плате и којима ће се награђивати они најбољи?

Павловић: Ми смо се трудили да направимо оно што је најправичније. Другачија је ситуација у болницама. Тамо се радни учинак утврђује на основу обима обављеног посла и квалитета.

Цветић: Ми нисмо задовољни нормативима. Постоје неки параметри у примарној здравственој заштити иако људи нису задовољни. Али, у секундарној и терцијарној здравственој заштити не постоји ништа. О томе треба разговарати.

Павловић: „Излазни резултат” је добра здравствена заштита грађана. О здрављу пацијената треба да брине држава.

Цветић: Ако неко треба да брине о здрављу, то су лекари. Нас не треба, као малу децу, неко да учи како се боље лечи. Овим вашим предлозима испада да ћете натерати некога да ради само за разлику од 10 одсто плате.

Павловић: Тако је. На почетку увођења овог система, када смо изабраним лекарима дали стимулацију од само једног динара по опредељеном пацијенту и по броју картона, одједном се повећао број пацијената који су позивани на прегледе, био је већи број контролних прегледа.

Цветић: То је било понижавајуће.

Павловић: Конкуренција је постојала, људи су волели да се такмиче с колегама, а разлике у платама су износиле хиљаду динара.

Цветић: Просечна плата лекара је врло мала, око 60.000 динара.

Павловић: Слажемо се да је срамотно мала. Хајде да замислимо доктора који има 260 картона и стартну плату. Да би изгурао пуну плату и спасао својих пет, шест хиљада динара које му се у старту скидају, он сада треба да има 800, 900 картона, а уместо 15 прегледа да има 40. Да би стигао просек он каже и: „Овако је мизерно, нећу уопште да се трудим”. Није то добар систем.

Политика: Да ли се зна колики је проценат лекара којима би плате биле снижене јер не би испуњавали норму?

Павловић: Ми га немамо.

Цветић: Министар здравља је рекао да је то врло мали број и да би разлика била врло мала. Ако је тако, који је финансијски ефекат оваквог потеза? Да ли је то вредно наших напора, штрајка, малтретирања пацијената, незадовољства? Информације које ја добијам кажу да ни половина доктора не достиже тај задати просек.

Павловић: Вредно је јер је то промена начина плаћања.

Политика: Које је решење ако су запослени у здравству против снижавања основице и примене новог модела плаћања?

Цветић: У условима штрајка тренутно решење би било да се одложи примена Уредбе на осам месеци, да покушамо да дефинишемо тај учинак.

Павловић: Влада је рекла да не може да се одложи примена уредбе. Осим тога, синдикати нам ниједно писмено решење нису дали.

Политика: Да ли је једино решење да плате остану исте као до сада?

Цветић: Основна плата треба да буде као што јесте. Видећемо како ће се кретати даље, али за четири године она је порасла за само 8,7 одсто. Треба наћи начин, али не преко основне плате

Павловић: У целом јавном сектору је порасла само за тај проценат. У јавном сектору запослени немају зараде, већ плате, а плате уређује неко одозго. Зато постоји Закон о платама за државне органе и јавне службе и зато влада одређује коефицијент већ 20 година.

Цветић: Не можемо да прихватимо смањење основице плате.

Павловић: То није смањивање плата, већ кроз тих 10 одсто постојеће зараде, кроз радни учинак доказујемо да су стварно зарађене.

Цветић: Да ли то значи да ми треба да доказујемо да зарађујемо плате? Не прихватам тврдњу да здравство не зарађује своје плате, у условима када имамо 30 одсто мање сестара од потребног броја, мање лекара, када специјалисти одлазе из земље...

Павловић: Све сте у праву, али доказивање тражимо на екстремним примерима када један лекар има 260 картона, а други, одмах до њега – 1.500.

Цветић: Не може се систем заснивати на појединачним примерима.

Павловић: Ти појединачни примери ће се препознавати само у почетку. У болницама имамо хирурге који оперишу само једном или два пута месечно.

Цветић: Знао сам да ћете то извући. Наравно да такви примери постоје. Не можете ви на појединачним примерима градити системско решење. Није решење да хирургу који улази само два пута месечно у салу дате 90 одсто плате. Он нема шта да ради у тој установи јер за њега или нема посла или он неће да ради. То мора да решава директор те здравствене установе.

Политика: Али, таквог лекара не можете отпустити?

Цветић: Није тачно.

Павловић: Тачно је. Штити их Закон о раду, враћају их судови на посао... Нико није хтео у Министарству здравља да извлачи примере, али ми имамо обавезу да наш здравствени систем уредимо по европским стандардима, а стандард је квалитет у раду. Колега који више ради добиће бар тих 10 одсто плате више.

Цветић: Ми смо доведени у понижавајући положај да тражимо да нам плате не буду смањење 10 одсто, а логичније би било да штрајкујемо да нам плате буду повећане 20 или 30 одсто. Ко ради више, нека му се да 40 или 50 одсто више од основице.

Павловић: Па, немамо пара за то и то није тајна. Они који добро раде биће задовољни први пут јер ћемо натерати колегу до њега да боље ради и преузме обавезе.

Цветић: Напротив, здравствени радници су први пут до сада јединствени у незадовољству.

Павловић: Ми немамо такве податке. Када лекари чују да ће им бити смањена плате, па нас позову и када им објаснимо да они који су добро радили треба то да наставе, па неће добити мање, већ исте или веће плате – незадовољних нема.

Политика: Да ли је штрајк политички мотивисан?

Павловић: Моје лично мишљење је да јесте јер се одвија у данима предизборне кампање.

Цветић: Ово није политика, већ математика. Ово је питање угледа професије. Нисам припадник ниједне странке. После најаве и почетка штрајка, нико нас није позвао. Трећег дана штрајка позвани смо на састанак у Министарство здравља, али министар није дошао. Није уопште битно колико је лекара у штрајку. Нека их је и само 200, министар би морао да их саслуша.

Политика: Да ли Уредба може бити укинута или одложена?

Павловић: Влада је донела одлуку и рекла да она остаје на снази. Министар здравља је не може укинути, али смо вам дали могућност да нам доставите сваки предлог.

Цветић: Уредба се може одложити. Ми настављамо штрајк.

Оливера Поповић – Данијела Давидов-Кесар

Интервју: Александер Грунауер, директор пројекта ГИЗ – немачке организације за међународну сарадњу

Обрачун са сивом економијом – први задатак нове владе

Привредници и локалне самоуправе скројили „Визију 2016, или шта треба урадити за привреду Србије током мандата нове владе”

Сива економија је сузбијена. Укинута су парафискална намети. Смањени су порези на плате, али су повећани намети на имовину. Ограничени су рокови плаћања. Субвенције су замениле инвестиције. Основана је државна развојна банка и посебна банка за финансирање пољопривредне производње.

Овако би за четири године требало системски да изгледа Србија уколико би нова влада усвојила препоруке привреде и локалних самоуправа преточених у заједнички документ „Визија 2016 – шта треба урадити за привреду Србије током мандата нове владе”, сачињен под покровитељством немачке организације за међународну сарадњу (ГИЗ)

– У протеклих шест месеци у 12 градова организовали смо низ округлих столова и разговарали са многим привредницима и представницима локалних самоуправа. Указано је на пуно проблема, али је дато доста конкретних препорука о томе шта треба урадити да се из економске стагнације пређе у снажан и одржив раст – каже у интервјуу за „Политику” Александер Грунауер, директор пројекта ГИЗ-а.

Шта је то што сви нивои власти најпре треба да ураде за привреду у следећем мандату?

Морају да се посвете нелојалној конкуренцији. Свеједно да ли је то борба против сиве економије или предузећа која имају привилегован статус и за која закони не важе. Она могу да не уплаћују доприносе, а ако мала и средња предузећа то не раде врло брзо бивају кажњена. Када је реч о сивој економији, њу нико не контролише, јер се нико не осећа задуженим да томе стане на пут. Инспектори контролишу само фирме које легално послују.

Шта је решење?

Стална конференција градова и општина, односно њен председник Саша Пауновић предложио је да се инспекторима локалних самоуправа дају овлашћења да појачано контролишу сиву економију. Пошто та предузећа не плаћају порезе и доприносе, локалним самоуправама је у интересу да појачају контролу, јер део прихода иде њима у касу.

Да ли су привреда и локална власт имале овако јединствен став око пореске реформе?

Нико од привредника не очекује да се порези смање и да се повећају субвенције. Они углавном желе да се преуреди цео порески систем и да се скине оптерећење са зарада, а да се то надомести преко пореза на имовину, акциза на цигарете, пореза на екстрапрофит.

Да ли то подразумева повећање пореза на имовину?

Мисли се, пре свега, на повећање обухвата наплате, јер локалне самоуправе не користе све могућности за убирање овог пореза. Али постоји могућност повећања пореза за правна лица. Њима се порез обрачунава по књиговодственој вредности, а физичким лицима по тржишној. Тако неко ко има пословну зграду у Кнез Михаиловој улици плаћа занемарљив порез.

Да ли то значи да се привредници слажу са идејом да им буде повећан порез на имовину?

Нису тако рекли, али постоји могућност да се тај издатак компензује оним што би се одузело од пореза на зараду.

Како решити проблем наплате потраживања?

Србија има закон који то регулише, али се не примењује у потпуности. За државе кандидате и државе чланице Европске уније од 1. јануара следеће године уводи се правило да сва потраживања морају бити плаћена у року од 60 дана. Тога ће морати сви да се придржавају, у супротном биће кажњени. У међувремену Србија мора да избрише из праксе могућност да један привредник гомила дугове у једном предузећу, а онда отвори друго, треће... нормално послује, али зато уништава све око себе.

Јесу ли се локалне самоуправе и привредници по свим питањима сложили? Знамо да они немају исто мишљење, на пример, о укидању неких такса?

Наравно да међу њима постоје разлике и по својој природи немају исти став. Али кроз овај дијалог који је заснован на суштини, а не на политичком препуцавању, заиста су изашли веома озбиљни предлози око којих су се сагласили. Препознали су да зависе једни од других. Локалне самоуправе могу да повећавају фирмарину док им привреда не изумре тотално. Општине и градови су препознали проблеме привреде и показали спремност да о томе разговарају. Постоји чак и простор да се укине фирмарина, једна од најозлоглашенијих такса.

Шта по вашој оцени спречава развој предузетништва у Србији?

Парафискални намети и сет административних процедура. Имате много поступака, много тога што предузетник треба да испуни, а велике су казне ако нешто прекрши. Процедуре морају да буду јавне, што опет захтева ефикасну управу.

Навешћу један пример из Ужица. Човек је основао предузеће и увезао машину за прављење пластичних чаша која кошта 600.000 евра. Машина је прошла царину и стављена је у погон, а да није плаћен ПДВ. Направио је прекршај из незнања и стигло му је да плати казну која гласи: одузимање машине и плаћање казне до шестоструке вредности машине. Ако држава наплати казну, а суд мора да је разреже јер закон тако прописује, сасвим сигурно је угасила то предузеће.

Јесу ли субвенције добар начин за подстицање запошљавања?

Отварање новог радног места у постојећој фирми увек је једноставније и јефтиније него да се привуче нова инвестиција и запосле радници. То правило не важи само за Србију, оно је универзално.

Економисти не фаворизују идеју да држава дели субвенције за отварање радних места. Све државе у окружењу то раде, али не у толикој мери као Србија. У Европској унији ова врста стимулације запошљавања је забрањена. Поготово на начин како се то ради овде.

Зар Чешка и Словачка то не раде?

Не на овај начин. Европска унија је више пута коментарисала да то није добар начин за подстицање запошљавања, али Србија, наравно, као суверена држава то може да ради. Када постане чланица ЕУ Србија неће више моћи да дели субвенције на овај начин.

Како да привучемо инвестиције?

Србија сама по себи није огромно тржиште, али има неке предности. Она има споразум о слободној трговини са Турском и Русијом, Цефта споразум. Она има људске ресурсе, креативност је на виском нивоу и заиста може у њој да се ради, што је веома битно.

Привредници сами кажу да ниједан инвеститор неће да улаже због самих субвенција. Много им је битнији пословни амбијент. За њих је релевантније сазнање да ли су административни поступци предвидљиви, да ли су јавни, да ли знају у шта се упуштају. То су ствари које је теже урадити, али је јефтиније него да се само граде аутопутеви и да се само деле субвенције. На крају крајева можда није адекватно упоређивати, али ако узмете Швајцарску, Немачку или Сингапур, те земље су атрактивне зато што је пословна клима погодна и зато што је за мене као инвеститора пословање предвидиво.

Једна швајцарска фирма одлучила је да уложи 1,2 милиона евра у производњу бицикала у Крагујевцу. Нису ни знали за те субвенције. Тек када су им рекли у министарству да субвенције постоје поднели су захтев. Ово је прави пут ако неко треба да одлучи да ли хоће да инвестира. Да га убеди амбијент у којем послује и да може да направи своју рачуницу.

Шта је ГИЗ?

ГИЗ је немачка организација за међународну сарадњу, која послује у више од 120 земаља у свету. У Србији су присутни 10 година. Они су друштво са ограниченом одговорношћу и 100 одсто у власништву немачке владе. У области развојне помоћи ГИЗ ради и за ЕУ, Светску банку, разне приватне компаније, као и за владе земаља као што су на пример земље Голфског залива, Африке, Азије. Њихов годишњи буџет је две милијарде евра. Непрофитна су организација. Средства у највећем делу долазе од немачке владе, али и од ЕУ, других међународних донатора, влада и фондација.

Маријана Авакумовић



<http://www.blic.rs/Vesti/Drustvo/319741/Sindikata-lekara-nastavlja-straik-Vlada-pozvana-da-pronadje-resenje>

Синдикат лекара наставља штрајк, Влада позвана да пронађе решење

Танјуг

Синдикат лекара и фармацеута Србије (СЛФ) вечерас је најавио наставак штрајка и позвао Владу и Министарство здравља на разговор и проналажење "излаза" из актуелне ситуације.

СЛФ је у отвореном писму премијеру Србије Мирку Цветковићу, ресорном министру Зорану Станковићу и председници Скупштине Србије Славици Ђукић-Дејановић навео да се број установа у штрајку повећава.

Поред Уредбе о корективном коефицијенту, незадовољство, како се додаје, изазива и "аутизам" како министра здравља, тако и владе који штрајк "само квалификују као политички и не нуде решење".

СЛФ поставља питање какав ће финансијски ефекат имати доношење Уредбе, ако надлежни тврде да ће када она заживи само мали број запослених имати мању плату и то незнатно.

"Чињеница је да је овај потез изнуђен, а намера награђивања према раду преурањена", наводи се у писму и министарство и влада позивају на проналажење "излаза из ове ситуације".



Специјални додаток посвећен Међународном празнику рада

http://www.danas.rs/dodaci/forum/vecina_uz_kazan_i_rostilj.723.html?news_id=239240

Синдикатима и радницима ће и овогодишњи Празник рада протети у већ познатим активностима и углавном у избегавању протеста

Већина уз казан и роштиљ

АУТОР: ЉИЉАНА БУКВИЋ

Уколико сутра на београдским улицама не буде никаквих варница, а ни „нарушавања јавног реда и мира”, већ ће за пар дана и овогодишњи Празник рада у новинским написима и РТВ прилозима бити искоришћен за нове аргументе како у Србији више нема оних којима овај међународни празник нешто значи, осим што је био и остао добар повод за гурманско-излетничке активности уз мирисе разних ђаконија. Наравно, нико не призива сукобе, поготово што је изборна кампања у пуном јеку, али је очигледно да су сви иоле јачи синдикати одлучили да овогодишњи Први мај не зачине својим поворкама и захтевима јер су, наводно, сада на трговима „они који су нас до свега и довели”.

На београдским улицама ове године за Први мај, баш као и прошле, биће Удружени синдикати Слога, Нови синдикат здравства и Полицијски синдикат, који ће се окупити код споменика Димитрију Туцовићу на Славији, а уобичајени сценарио „поквариће” Анархосиндикална иницијатива, која планира да окупи своје присталице на Тргу републике и да крене у протестну шетњу. Познаваоци рада ових синдиката и удружења не очекују никакве невоље, али сумњају да ће успети да окупе више од пар стотина чланова и симпатизера.

Остали синдикати ће углавном у друштву активиста и пријатеља Међународни дан рада прославити на ливадама, покрај језера или у двориштима.

Једину смисленију акцију организоваће Грански синдикат прехране, угоститељства, туризма, пољопривреде, водопривреде и дуванске индустрије Независност, који ће покушати да коначно „опасуљи” оне који им буду правили друштво. Регионална повереница УГС Независност Бранка Петровић каже за Форум да они ове године Међународни празник рада обележавају некад популарном, а сада очигледно поново неопходном акцијом „Опасуљивање” - кувањем и служењем пасуља у дворишту зграде Независности у Новом Саду.

Акција би требало да окупи стотинак активиста, новинаре и пријатеље синдиката, а њена порука јесте да синдикати морају да уложе много труда и памети не би ли успели да радницима буде макар мало боље. Овог пута немају намеру да излазе на улице, иако већ дуже време нису нимало задовољни положајем запослених у овој земљи, каже Петровићева.

- Згадили су нам се тргови и улице јер су њих заузели политичари, објашњава Петровићева разлог због кога су казанче ставили у двориште, а не на неко јавно место.

Помпезне поворке или већи протести ове ће године изостати јер, малтене једногласно, поручују из синдикалних централа, не желе да се радници „мешају” на улицама с политичарима, који ових дана улазе у завршну фазу својих исцрпних предизборних кампања.

У том изборном фото-финишу у рукама синдиката кажу да нису желели да пруже политичким лидерима било какву шансу да их искористе за своје кампање. С друге стране, синдикалци „нижег ранга” напомињу да таква тактика више одговара политичарима јер би нека већа радничка поворка или озбиљна акција дестимулисала извештај број бирача да неке од њих дају глас или уопште изађу на биралишта.

Та мука и незадовољство због положаја радника у Србији, ипак је, другу годину заредом, натерала три синдиката предвођена УС Слога да у подне првог маја изађу на Трг Славија, а потом и прошетају до Теразија.

- Акцентат ће ове године бити на здравственим радницима, па ће ово на неки начин бити наставак њиховог протеста. Протест је наш начин да едукујемо људе и кажемо им како треба да се обележава овај празник. И даље лоше живимо, ситуација је катастрофална и поента је да сви схвате да је неопходно да изађу на улице и боре се за своја права, каже за Форум председник УС Слога Жељко Веселиновић.

Све док радници буду ишли на уранке и дочекивали Први мај уз роштиљ и пиво, сматра Веселиновић, у Србији радницима неће бити боље. Он каже да је прошле године у шетњу од Славије до Теразије ишло мање од хиљаду људи, али да би ове године, нарочито ако не буде кише, требало да их буде више. Осим у Београду, активисти Слоге окупиће се, истиче он, али у много мањој мери, и у Обреновцу, Новом Саду и Крагујевцу, али ће то све бити „локалног карактера”.

У централни Савеза самосталних синдиката Србије такође не желе да се истичу, нити да протестују на београдским улицама јер, како је за Форум рекао председник Љубисав Орбовић, не желе да оставе простора политичарима да то користе у предизборне сврхе. Слична ситуација је и у градском одбору овог синдиката.

- Протеста неће бити јер људи због предизборне кампање по разним основама излазе ових дана на улице. Ми смо Први мај обележили тако што смо, као и сваке године, неколико дана раније доделили заслужним синдикалним организацијама и појединцима признање Мајски цвет - истиче за Форум председник Самосталног синдиката Београда Влада Андрић. Празник ће

једино, напомиње Андрић, бити обележен уранком у Обреновцу где ће се синдикалци окупити на излетишту Забран. У сваком случају то ће бити дружење, а не протест, истиче Андрић.

Асоцијација слободних и независних синдиката Међународни празник рада обележиће само у Крагујевцу митингом који ће на крају бити зачињен гулашом и пасуљем крчканим у великим казанима.

- Ове године одлучили смо да Први мај прославимо само у Крагујевцу. Најпре ће у центру града бити одржан митинг, а после тога сви идемо на језеро на које су позвани сви чланови синдиката и њихове породице. Куваћемо пасуљ и гулаш у казанима и делити свима, најављује за Форум план прославе председница АСНС Ранка Савић.

На нивоу Конфедерације слободних синдиката биће радно, тврди за Форум председник Ивица Цветановић. На гранским синдикатима, истиче он, јесте да одлуче на који начин ће, и да ли ће уопште обележити празник.

- Што се тиче централе, нисмо припремили никакве прославе већ ће празници бити проведени радно. За 4. мај заказали смо и седницу Скупштине синдиката - наглашава Цветановић.

Првомајска честитка Већа СССС

Савез самосталних синдиката Србије упутио је честитку свим грађанима Србије поводом Међународног празника рада. „У сталној трци за профитом, власници капитала угрожавају права везана за рад. Несавесним послодавцима, који неретко не исплаћују зарађено, императив је само раст профита, док су положај радника потпуно занемарили”, истиче се у честитки Самосталног синдиката. СССС позива раднике да буду гласнији у захтевима за поштовање својих права. „Захтевамо да се исплаћује оно што је зарађено, да се сузбије рад „на црно”, поштују правила о безбедности и здрављу на раду, смањи дискриминација приликом запошљавања и на радном месту”, поручују у Самосталном синдикату.

Покрет Окупирајмо Волстрит позвао раднике и синдикате на први генерални штрајк у америчкој историји

Протести у 115 градова САД

АУТОР: МАРИЈА КОЈЧИЋ

Поводом Првог маја, међународног празника рада, покрет Окупирајмо Волстрит позвао је на, како је саопштио, први генерални штрајк у америчкој историји. У 115 градова широм САД радници, студенти, имигранти и незапослени, први пут ће на овај начин ујединити снаге у борби за економску правду. Догађај се организује по угледу на претходне штрајкове одржане у америчким градовима, као што су Сијетл и Оукленд, као и на велике првомајске протесте од ранијих година. Организатори се угледају и на овогодишњи генерални штрајк у Шпанији.

- Прошле зиме смо напоре усредсредили на јачање веза с локалним заједницама, спасавање домова од неправедних банака и радних места од похлепних корпорација. Овог пролећа поново излазимо на улице. Покрет Окупирајмо Волстрит позива 1. маја на генерални штрајк!

Апелујемо на све који су за економску правду и праву демократију да нам се придруже, наводи се у саопштењу објављеном на сајту <http://оццуорегон.нет>.

Међутим, овај покрет није усамљен у својој борби против економске неправде, будући да је прошле јесени добио огромну подршку америчких синдиката, чији су се чланови придружили хиљадама демонстраната у центру Менхетна, а касније и у другим америчким градовима.

Представници Уједињене федерације наставника, Националног удружења медицинских сестара, Федерације радника за североисточну пенсилванијску област и других синдиката, заједно са учесницима протеста марширали су од Фоли Сквера до парка Цукоти. Осим тога, амерички синдикати су у сарадњи с лидерима покрета Окупирајмо Волстрит недавно одржали 900 тренинга за раднике на којима су представљене тактике протестовања.

Тренинзима је обухваћено упознавање радника са економским проблемима, као што су напади на њихова права и огроман јаз између прихода богатих и сиромашних, и подстицање потенцијалних учесника протеста да изразе бунт због економских неправди, а лидери покрета су синдикалцима представили и тактике пружања мирног, али директног отпора, као и како да и приликом хапшења изразе политички став.

О обновљеној снази америчких синдиката сведочи и њихов ангажман на политичкој сцени САД. Током овогодишње изборне кампање најавили су борбу против Мита Ромнија, који је након пет недавно остварених победа на прелиминарним изборима постао извесни кандидат Републиканске партије за лидера САД. Будући да му замерају да као представник богатих Американаца нема разумевања за обичне раднике, синдикати су против њега спровели кампању у Флориди, Охају, Невади и другим државама.

Највећа федерација синдиката у САД АФЛ-ЦИО, која је у марту изразила званичну подршку актуелном председнику Бараку Обами на изборима, саопштила је да планира да допре до милиона радника који нису чланови синдиката, као и до огромног броја белаца из средње класе и одврати их да свој глас на изборима у новембру дају републиканцима. Ричард Трумка, председник АФЛ-ЦИО, нагласио је да Ромни има проблем да се повеже с радницима, јер је он припадник групе (богатих) која чини један одсто Американаца.

- Сваки пут када отвори уста, подсети да је припадник више класе и да нема разумевања за раднике, јер није из нашег миљеа, приметио је Трумка.

Амерички радници се заједничким снагама боре за своја права још од деветнаестог века, када је и настала АФЛ. У почетку је у своје окриље примала само белце, да би касније право на чланство стекли и припадници расних мањина и имигранти. АФЛ-ЦИО настао је 1955. спајањем Америчке федерације рада (АФЛ) и Конгреса индустријских организација (ЦИО). Према евиденцији из 2008, окуља 56 синдиката и 11 милиона радника. У савезништву је са Међународном конфедерацијом синдиката (ИТУЦ), најрепрезентативнијом организацијом тог типа, чије је седиште у Бриселу.

АФЛ-ЦИО је данас најстарија и најугицајнија федерација синдиката у САД. Осим што се бори за плаћање прековременог рада, право запослених на слободне дане и заштиту и безбедност на раду, ова организација утиче и на повећање зарада за двадесет одсто. Такође, улаже напоре да се смањи јаз између прихода, те повећава плате радницима с нижим примањима. Чланови синдиката уживају извесне привилегије, те имају већу пензију и бољу здравствену заштиту.

Сакупили пола милиона долара против Ромнија

Америчка федерација државних, окружних и општинских службеника (АФСЦМЕ) издвојила је чак пола милиона долара за борбу против Ромнија у Охају, због његовог противљења пакету помоћи за аутомобилску индустрију, захваљујући којем је спасено више од 1,4 милиона радних места.

Синдикати, права радника и закони везани за ову област нису били у фокусу интересовања већине политичких странака у кампањи

Уопштена обећања и конкретна размимоилажења

АУТОР: МИРЈАНА Р. МИЛЕНКОВИЋ

Током изборне капање синдикати, права радника и закони везани за ову област нису били у фокусу интересовања већине политичких странака. Лидери странака ниједном речју нису споменули ни предизборне разговоре и неформалне договоре са појединим синдикатима, већ су се искључиво бавили обећањима да ће кроз стране и домаће инвестиције отворити нова радна места. Како ће то учинити у оваквом привредном амбијенту готово нико није спомињао. Иначе, како смо писали у претходном броју Форума, изгледа да су синдикалци реалнији у очекивањима, него странке у обећањима. Њих претерано не интересују „велике теме“, већ их пре свега занима каква ће бити судбина Закона о раду, политике запошљавања и да ли ће се нешто променити у „удомљавању“ у јавним предузећима. Интересује их и поштовање права радника и спровођење колективних уговора.

У име синдиката на сва ова питања потражили смо одговоре од странака и коалиција у изборној кампањи. Оно што смо добили показује да међу странкама нема много сагласности, али и да се све партије труде да барем на речима буду „пријатељи радника“

„СУДБИНСКИ“ ЗАКОН У ОПАСНОСТИ

О судбини Закона о раду политичке партије имају мишљења која се крећу од већинског става да тај закон треба хитно мењати, до тога да не треба ништа дирати.

Јелена Триван, потпредседница ДС задужена за сарадњу са синдикатима, каже за Форум да Закон о раду треба хитно мењати.

- С обзиром на то да су највише примедби на Закон имали управо синдикати, сешћемо са њима и удружењем послодаваца и направити закон којим ће бити сви задовољни, који ће бити усклађен са конвенцијама МОП-а и који ће бити лако примењив, а који неће бити мртво слово на папиру, наводи Триванова.

И Милица Радовић, потпредседница ДСС, слаже се да је актуелни Закон о раду мртво слово на папиру и да више служи да одврати инвеститоре, него што суштински штити радничка права.

- Закон мора да буде јасан и реалан. Оно што се њиме пропише, мора да се поштује, а не да зависи од добре воље појединца, каже Радовићева.

Иако крајња десница, СРС се слаже са демократама, додуше из других разлога, да Закон о раду треба под хитно променити. Дејан Мировић, функционер ове странке, објашњава да су актуелна решења лоша и под великим утицајем ММФ - Ако дођемо на власт прекинућемо мешање ММФ-а у ову област, посебно када се ради о отпремнинама и раду на одређено време. Донећемо потпуно нови закон, каже Мировић.

Дубравка Флиповска, потпредседница Нове Србије и кандидат за посланика коалиције „Покренимо Србију Томислав Николић“, сматра да треба мењати само неке делове Закона.

- Најважнија измена односиће се на чињеницу да ће послодавац бити у обавези да исплати отпремнину раднику за период који је провео само у радном односу своје фирме, каже Филиповска.

Милисав Петронијевић, функционер СПС-а сматра да су све промене Закона о раду од 2000. године, до сада биле на штету радника. Залажу се за унапређење и преиспитивање овог закона, али уз дијалог и сагласност свих социјалних партнера и међународних стандарда. Петронијевић истиче и да „моћ капитала над радом мора бити ограничена законима и стандардима који важе у најразвијенијим европским земљама“.

Став ЛДП у коалицији Преокрет јесте да Србији треба закон који ће поштовати права запослених.

Занимљиво је да је Жељко Ивањи, посланик и функционер УРС-а, изричит да важећи закон задовољава интересе радника и послодаваца.

- Противимо се повећању трајања рада на одређено време, а питање трајања радног односа везаног за пројекте који трају дуже од годину дана треба посебно решити. Ниједно право радницима не може бити ускраћено или измењено на њихову штету, рачунајући и право на отпремнину, оцењује Ивањи.

ПОШТОВАЊЕ ПРАВА РАДНИКА

На питање како намеравају да обезбеде поштовање права радника, представници странака углавном се слажу да се она морају обезбедити поштовањем законских прописа, колективних уговора и уз строгу инспекцијску контролу.

ЛДП истиче да се то постиже увођењем реда у држави, строгом контролом и укидањем демагошких правила, по којима се, рецимо, радницима плата даје „испод руке“ и на црно, без оверене здравствене књижице.

Социјалисти прецизирају да треба увести обавезу регистрације уговора о раду и њихово чување у седишту послодавца, већа овлашћења инспекцијских органа и поштрене казне за послодавце који крше законске прописе, уз правовремен и ефикасан рад правосудних органа у решавању радно-правних спорова. „Размотрићемо и оправданост оснивања независних судова који би били специјализовани за радне спорове.“, каже Петронијевић ,

Јелена Триван истиче да демократе имају предлог да се првостепени инспекцијски послови делегирају локалним самоуправама, а да при министарству остане другостепени орган инспекције рада. „Добило би се на ефикасности, али би се установила двостепеност одлучивања органа управе, а у складу са Уставом“, каже Триванова.

Говорећи о примени колективних уговора представници странака листом сматрају да су ти уговори „свето писмо“ и да се морају доследно поштовати као и сви остали подзаконски акти.

ЗАПОШЉАВАЊЕ И ДЕПАРТИЗАЦИЈА

За разлику од примене колективних уговора где се странке углавном слажу, по питању будуће политике запошљавања и департизавања у јавним предузећима, ставови се углавном разликују.

- У ЈП треба укинути Управне одборе, а оставити само Надзорне, као стручну контролу. Менаџмент треба професионализовати. Директори се морају бирати на конкурсима. Код запошљавања припадност политичкој странци не сме бити квалификација, али не сме бити ни дисквалификација, каже Триванова, а Ивањи из УРС-а подсећа да је департизацију покренула његова странка и додаје да уместо „партијаша“ предузећа треба да воде професионални менаџери.

Филиповска обећава да ће нова политика њене коалиције укинути партократију и омогућити да се радници примају путем конкурса на основу свог образовања и стручности. Она обећава и да ће политика привлачења страних инвеститора плаћањем 10.000 еура по радном месту бити укинута. „Тај новац, преко развојне банке биће усмерен на развој малих и средњих предузећа, пољопривредних газдинстава и прерађивачке производње“. И Милица Радовић, потпредседница ДСС, обећава да убудуће неће бити вођена политика партијског запошљавања. Слаже се и да јавна предузећа морају бити професионализована и да мора бити укинута спонзорисање страних инвеститора. „Да би се инвестиције привукле, морају се пре свега укинути административне препреке, уз поштовање права и закона, уговора, заштиту поверилаца, али и чишћењем привреде од банкротираних предузећа“. За ЛДП је најбоља политика запошљавања - отварање земље према тржиштима у региону и земљама ЕУ. „Друга мера је да држава ослободи економију, да се не „намиче“ новац за буџет таксама и наметима који одбијају домаће и стране инвеститоре“. И ЛДП сматра и да се инвеститори не могу привлачити субвенцијама по радном месту.

Циљ СПС , како објашњава Петронијевић, јесте очување постојећег броја радних места. „Залажемо се за отпочињање великих инфраструктурних пројеката у Србији, нарочито организовањем јавних радова, и покретање мноштва иницијатива за отварање породичних, малих и средњих предузећа, посебно у производњи хране и робе широке потрошње, услуга и туризма. Обавеза државе је да подржи домаће предузетнике на исти начин као и стране инвеститоре“, напомиње Петронијевић.

ПУПС: Отворити сектор социјалног предузетништва

Социјална држава, утемељени синдикати примерени 21. веку и одговорни представници корпорација које води оптималан профит, а не похлепа, су принципи за које се залаже ПУПС. Када је реч о Закону о раду, неопходне су промене и усаглашавање са реалном ситуацијом, а нови закон мора да осветли управо сиву зону рада, без чега нам нема помака. ПУПС ће се залагати за активну политику запошљавања, а нуди отварање сектора социјалног предузетништва. Истовремено су неопходне инвестиције али оне које се не купују. Неопходно је стварити такав привредни амбијент и предуслове који сами по себи привлаче инвеститоре. Библија радничких права и за ПУПС носи назив колективни уговори. Наравно њих могу да пишу само истински представници света рада, а не мешетари и трговци, поручују из ове партије.

Да ли Немачка може да буде модел за Србију

Принц из бајке

АУТОР: ДР МИХАЕЛ ЕРКЕ

Пре извесног времена Томислав Николић, лидер Српске напредне странке, у предизборној кампањи у Крагујевцу дао је своју визију економске будућности Србије. Том приликом, он је обзнанио да жели да уреди Србију по „немачком моделу“. Тамо људи плаћају порезе и знају шта им држава дугује, тамо влада добар економски систем и судије нису зависне од владе и криминалаца. Ову идеју илуструје једна брошура у кампањи СНС-а са Николићем испред Бранденбуршке капије.

И заиста: међународни углед Немачке је у последњим годинама порастао. Њена економија је преживела глобалну кризу много боље него економије других индустријских земаља. Чак је и британски недељник Економист, који је по правилу убеђени заступник англоамеричког капитализма, нагласио у дужем Бриефингу предности немачког економског модела, али истовремено указао да се он тешко може имитирати због превише историјских претпоставки.

Свакако, нити Николић (што није било ни за очекивати), а ни Економист не указују на цену економског успеха Немачке. Ову цену су пре свега платили немачки радници: Као једина земља ЕУ, Немачка је у периоду 2000 - 2008. показала негативан тренд реалних зарада. Неравнотежа између зарада је израженија него у било којој другој земљи чланици Организације за економску сарадњу и развој. Истина, незапосленост је нешто нижа него у другим земљама, али зато расте број оних формално запослених који, пак, не могу да живе од свога рада.

Ову цену су, даље, платили трговински партнери Немачке, пре свих у еврозони. Раст немачке економије се базирао, пре свега, на извозу и енормним извозним вишковима, које је Немачка акумулирала пре кризе, и који су кореспондирали са енормним дефицитима њених трговинских партнера. Дефицити спољнотрговинских и платних биланса су аутоматски дугови према остатку света. Актуелна криза јавног дуга у еврозони отуда није у првој линији резултат недисциплиноване фискалне политике јужних чланова еврозоне него масивних трговинских неравнотежа, која је кроз „извозну манију“ проузрокована у Немачкој. Притом, извози имају само једну функцију: Они треба да финансирају увоз. Дакле, циљ сваке разумом вођене економске политике јесте дугорочно изједначен и избалансиран трговински и платни биланс. Високи и трајни спољни вишкови, у противном, делују дестабилизирајуће, што ставља у питање титулу наведеног „светског“ или најмање „европског извозног шампиона“

Србија има обрнути проблем: Њени извози нису довољни да финансирају њене увозе. Да би се овај проблем донекле ублажио, парцијални елементи немачког економског модела би могли бити од помоћи, од система дуалног образовног система, до примене концепта скраћеног радног времена у време кризе, како би се спречио пораст незапослености. То никако не значи да би се овај модел у потпуности могао прекопирати. Данас је у Србији много важније од тога, споразумети се на основу којих то људских, материјалних и природних ресурса се може креирати економски развој земље, као и шта се у економском погледу жели постићи.

Управо због тога што оваква дебата није присутна, отвара се простор за економско-политички популизам (који нпр. жели да претвори Војводину у индустријски парк), али и за економско-политичко оклевање, које се заснива на чекању страних директних инвестиција као принца из бајке, који ће коначно ослободити земљу њених економских, социјалних и политичких проблема.

Синдикати и Социјалдемократска партија - искуства из Немачке

Преиспитивање и опрезна обнова партнерства

АУТОР: БОЈАН ЛАЂЕВАЦ

Све до деведесетих година прошлог века традиционално тесна веза Социјалдемократске партије Немачке (СПД - Социјалистичке Партије Деутсцхландс) и синдиката окупљених у оквиру највеће и најмоћније кровне синдикалне организације - Немачког савеза синдиката (ДГБ - Дер деутсцхе Геверксцхафтсбунд) представљала је основну карактеристику партијске утакмице у политичком животу Немачке. Ова чињеница је представљала карактеристику којом се СПД могла јасно разликовати од друге велике „народне“ партије, демохришћана (ЦДУ/ЦСУ - Цхристлицх Демократисцхе Унион/Цхристлицх социјалистичке Унион). Синдикати су пре тог времена, иако у потпуности независни актери, схватани као неформалне идеолошке претходнице социјалдемократије, а СПД као природни парламентарни саговорник синдиката. Сходно томе, у најзначајнијим партијско-програмским документима СПД-а, за разлику од других партија, јасно се уважава позитивна улога синдиката у обликовању друштвених односа и укупној стабилности земље. По овом питању је увек владао консензус о заслугама основних принципа немачког модела радних односа, радничког саодлучивања, аутономије преговарања социјалних партнера и СПД се никад није дистанцирала од ових ставова у владама у којима је кадровски доминирала, или је у њима учествовала.

Однос социјалдемократије и синдиката је често био и пун трзавица и неслагања, али и фаза заједничких деловања и усаглашавања ставова. Везе сежу још из 19. века, када су синдикати, социјалдемократска партија и задругарство чинили три централна стуба радничког покрета. Поред историјских разлога, ту су и културни, персонални и институционални моменти, који су карактерисали однос два актера и даље га развијали.

Па ипак, у последњих две деценије долази до осетније дистанце и удаљавања некадашњих природних партнера. За ову појаву заслужни су различити фактори. Политика црвено-зелене коалиције у време канцелара Герхарда Шредера, која је од 2003. увела значајне резове у социјалну сигурност незапослених и активно подстицала област ниских зарада, довела је до одређеног отуђења ДГБ-а и СПД-а. То отуђење касније је подстакло оснивање Партије левице (Дие Линке) у коју су прешли многобројни чланови СПД-а и синдикалци, и која у формулисању својих социјалних политика сада заступа много егалитарније позиције од социјалдемократије.

Глобализација светске економије онај је чинилац који је приморао бивше радничке партије да се повећавањем конкурентности прилагоде инвестицијама и тако постепено разградила изборне радничке стандарде, чиме је директно поткопавала друштвену моћ и уверљивост синдиката. Нешто касније долази и иницијатива за подизање старосне границе за пензију на 67. година, што је такође било спроведено у влади у којој је учествовала социјалдемократија. Разлог дистанце може се тражити и у понашању нових лидера у оквиру партије које више нису имале сентиментални однос према традиционалном синдикалном покрету. Водеће партијске структуре сада великим делом чине деидеологизовани и каријерно оријентисани политичари. Левица се овде удаљила од класичних економских тема и окренула постматеријалним вредностима.

У парламенту Немачке још увек је велики проценат посланика чланова неког од синдиката, и иако се овај број не сме потценити, то не мора нужно да значи и просиндикално одлучивање. Синдикални лидери се више ослањају на класично лобирање код најзначајнијих доносилаца политичких одлука, министара, председника парламентарних одбора.

У претходним деценијама је било значајних покушаја институционалних усаглашавања ова два актера. За време парламентарних избора синдикати ДГБ-а су практиковали концепт контролних тачака, који се састојао у томе да се од партија јавно захтева да се изјасне по питањима релевантним за рад синдиката какви су социјална сигурност, радно законодавство, родна равноправност итд. Ове смернице су биле путоказ синдикалном чланству при опредељивању, али је такав концепт временом напуштен. У оквиру СПД-а постоји и институција Синдикалног савета. Он има саветодавни и консултативни карактер и место је за „сређивање рачуна“ пре него што дође до већих конфликта. Ипак, значај овог тела непосредно зависи од партијских лидера и њихових синдикалних и политичких афинитета.

Синдикатима није, и никако не треба да буде, свеједно ко ће бити на власти, нити социјалдемократи треба да занемаре однос са синдикатима. Немачки савез синдиката јесте моћна организација и његових осам великих гранских организација је крајем 2011. заступало 6,2 милиона чланова, веома добро организованих у најзначајнијим пољима националне економије.

Још увек постоје очувани, барем формални, начини консултација унутар СПД-а, кроз које се може лакше артикулисати позиција синдиката. Што се тиче СПД, која је у опозицији, чини се да се поново усаглашава са синдикатима у неодобравању одлука владајуће коалиције. На неким примерима, као што је увођење минималне зараде, која још не постоји у Немачкој, или начин за превазилажење актуелне кризе јавних дугова у еврозони, видљива је извесна конвергенција мишљења.

Ако садашње партијске елите крену корак даље у правцу разграђивања остварених радничких стандарда због конкурентности економије Немачке, не треба имати сумње како ће то бити прихваћено од стране организованих представника рада. Корачали раме уз раме са „друговима“ из СПД-а или то чинили сами, синдикати, иако ослабљени, остаће значајан „вето играч“ кога ниједна влада не сме потценити.

Ко кога заправо мучи

Тренутна влада свакако не гледа са симпатијама на синдикате, с обзиром да је владајућа коалиција састављена од демохришћана и либерала (ФДП), чији је дугогодишњи лидер Гидо Вестервеле себи једном дозволио да изјави да „синдикати представљају муку за његову земљу“. Међутим, у последње време, прилично „социјалдемократизована“ демохришћани на

челу са Ангелом Меркел на челу, не би требало да у условима кризе пређе на драстичнији курс конфронтације са социјалним партнерима.

Нови Пазар: Који Први мај, исплатите нам дугове

АУТОР: СЛАЂАНА НОВОСЕЛ

У Новом Пазару, али у околини, нема традиционалних окупљања радника поводом првомајског празника. И ови првомајски дани проћи ће без тога. Џемо Граца, регионални повереник АСНС, каже да „овде тешко може било шта да се направи, јер су радници заплашени”, па ће због тога овај синдикат своје чланство одвести у Крагујевац „на дружење и сусрете са неким политичарима”.

Последњих неколико година празници рада у овом крају протичу у знаку радничког незадовољства и сталног исчекивања да држава измири дугогодишња дуговања, која је и суд потврдио. У Новом Пазару и Тутину последњи дани протичу у протестима бивших радника два највећа колектива - Текстилног комбината „Рашка” и Фабрике обуће „Рас”.

Бивши радници Фабрике обуће „Рас” - погона у Тутину - више од две године покушавају да протестима испред зграде општинске управе остваре своја права. Очигледно да је ових дана кап прелила чашу и они су одлучили да своје незадовољство радикализују блокадом магистралном пута Нови Пазар - Рожаје код места Мехов Крш. Првог дана успели су да пробију полицијски кордон и запретили жешћом радикализацијом, па чак и скакањем са стене изнад те саобраћајнице.

Душица Зечевић наглашава да су на овај корак приморани јер „општина није испунила обећања и нема слуха за нас”. Ови радници захтевају да им се исплате зараде од 2003. године. Њихова матична фабрика у Новом Пазару је до темеља изгорела у пролеће 2002. године и, након тога, неколико месеци отишла је стечај. У том тренутку на платном списку је било 950 запослених у матичном и погону у Тутину. Само мали број је успео да наплати своја потраживања од продаје плацева у фабричком кругу. Тутински обућари кажу да ће протесте наставити све док им се не исплате дуговања. Њихов погон је за потребе основне школе купила општина Тутин и они од купца траже свој новац. У тутинској локалној самоуправи тврде да нису права адреса за решавање тог проблема и од почетка протеста пре две године обећавају да ће помоћи у решавању проблема.

Од својих захтева не одустају ни бивши радници, некада највећег новопазарског колектива, Текстилног комбината „Рашка”. Ново руководство Удружења текстилних радника свакодневно разговара с надлежним представницима градске управе, а након тога на по сат времена блокирају по једну улицу у центру града. И из њихових редова стижу најаве да ће своје протесте радикализовати.

Есад Ницевић, у градској управи задужен за координацију са синдикатима, наводи да Управа може да буде само веза између радника, с једне, и Агенције за приватизацију и Министарства економије, с друге стране. Новопазарски Текстилни комбинат је у процесу реструктурирања.

Подељен је на 39 целина ради лакше продаје и за две године, на више аукцијских продаја, продата су само четири дела. Недовољно да се намире дуговања према радницима од 8,5 милиона евра, на основу правоснажних судских решења. Удружење текстилних радника затражило је и смену директорке Едине Мушић „због одбијања сарадње и давања неистинитих информација”. Текстилни комбинат „Рашка” је своје погоне имао и у Тутину и Сјеници.

Само две успеле приватизације

У оба ова гиганта, са погонима у Тутину и Сјеници, радило је више од шест хиљада људи, чије је незадовољство једино видљиво на улицама Новог Пазара и Тутина. Незадовољства има и у другим предузећима која су после приватизација одлазила у стечај. Од петнаестак приватизација у Новом Пазару, само две су успеле - Предузеће за путеве „Нови Пазар пут” и Индустријска пекара „Полет”. Приватизације су врло брзо раскидане, јер нови већински власници не само да нису испуњавали преузете обавезе, већ су купљена предузећа терали у још веће дугове, након чега су проглашавани стечајеви а радници одлазили на евиденцију незапослених.

Нови Сад: У сенци разједињености

АУТОР: АЛЕКСАНДАР ИВАНИШЕВИЋ

Синдикати у Војводини неће имати организоване протесте ни прославе за Први мај. Неки од њих ће се придружити већ традиционалним уранцима у Каменичком парку и Летенци на Фрушкој гори, али већина њих нема никаквог разлога за славље. Заузети преживљавањем због неисплаћених зарада, бескрајним судским споровима и мањим, готово свакодневним штрајковима, војвођански синдикалци су данас у најтежем положају од 2000. године. Да би своје суграђане и колеге подсетили на све то, у Новом Саду ће једино УГС Независност, у организацији свог гранског синдиката прехране и пољопривреде скувати раднички пасуљ у свом „атару”, па ко воли - нек изволи на „Опасуљивање”.

Синдикати у Босни и Херцеговини су за Први мај најавили бунт и раскид Протокола о међусобној сарадњи, који је потписан са већином тамошњих странака, а у Хрватској ће дати жути картон тамошњој Влади, док је у Војводини прошле године сваки трећи дан неко штрајковао. Овдашњи синдикати су, изгледа, разједињенији него икад.

Додуше, најактивнији је Савез самосталних синдиката Војводине, чији се председник Милорад Мијатовић на листи ДС кандидовао за посланика на предстојећим изборима. Он и његови најближи сарадници су, упркос ранијем договору, избегли да разговарају са новинаром Данаса. Тако смо остали ускраћени за оцену рада Владе током претходне четири године и коментар препоруке ЕУ да се преиспитају 24 спорне приватизације и почетак рада надлежних органа по овом питању, што су и у Самосталном синдикату истицали као један од својих кључних захтева.

Истовремено, њихове колеге из ССС Новог Сада су Првомајску награду уручиле покрајинском секретару за рад и запошљавање Мирославу Васину, такође кандидату ДС на предстојећим изборима. Васин је изјавио да је Првомајска награда најдраже и највеће признање које је Секретаријат добио до сада. Ова награда је уручена још неким организацијама и појединцима.

Независни синдикат јавних служби, који има канцеларије у Зрењанину и Сомбору, саопштио је да је ова награда озваничење сарадње „још увек државног синдиката” и највеће партије у Влади. На доделу награде реаговале су и друге синдикалне организације.

- Поред покрајинског секретара, награду је добио и радник „Петра Драпшина” који 18 месеци није добио плату и никад се није побунио. Порука ССС је да су најбољи они радници који раде бесплатно и ћуте, каже Милан Старовић из синдиката Солидарност. Он додаје и да најбројнији синдикати нису заинтересовани за преиспитивање спорних приватизација.

- Чини ми се да је списак ЕУ од 24 спорне приватизације рађен по сличном принципу као и списак који смо ми, у време док сам био у Независности, доставили надлежним органима. Током 2002. и 2003. саставили смо списак од 300 сумњивих приватизација, при чему смо издвојили 19. Притом, основни критеријум није био вредност приватизације, него смо гледали које су приватизације кључне и које би могле бити повезане с другим. Добра вест са данашњим списком јесте да је УБПОК узео ствар у своје руке и да је, приликом контроле панчевачке Азотаре, први пут ухапшен неки функционер, јер у УБПОК-у постоји струја која жели да расветли позадину приватизација у Агенцији за привредне регистре, каже Старовић.

На време упозоравали

На списку ЕУ од 24 спорне приватизације је и АТП Војводине, чији садашњи власник Илија Девић тврди да је у фирму уложио 30 милиона динара. Радојица Бубања, некадашњи председник синдиката радника тог предузећа, који је касније добио отказ, сећа се како је АТП Војводина од профитабилног предузећа отишла у стечај: „Ми смо упропашћени, а ради се о 500 људи са породицама. Добро смо радили и у време највеће кризе, а онда је дошла приватизација. Девић није уложио ниједан свој динар, него је узео кредите и задужио фирму, а није исплатио ни обавезе према АПР-у. Ја сам покренуо штрајк, па сам добио три месеца суспензије, а потом и отказ. Након две године суђења, попут осталих радника, добили смо правоснажну пресуду да нам се упише стаж и исплате заостале зараде, али од тога нема ништа пошто је фирма у стечају”, каже Бубања.

Крагујевац: У знаку преиспитивања приватизација

АУТОР: ЗОРАН РАДОВАНОВИЋ

- У Крагујевцу првог маја неће бити већих организованих радничких протеста и акција. У овдашњем Савезу самосталних синдиката кажу да крагујевачки радници и синдикалци већ одавно не организују манифестационе протесте, већ да се јавно буне и штрајкују увек кад су радничка права и интереси угрожени, као што је то тренутно случај кад су радници грађевинске фирме „Ратко Митровић” и запослени у Центру за стрна жита у питању.

Радници приватизованог грађевинског предузећа „Ратко Митровић” су своје једномесечне протесте, током којих су десет дана штрајковали глађу, привремено обуставили крајем прошле недеље, када им је из градске касе исплаћена једнократна помоћ од по 30.000 динара.

Председник синдиката у тој фирми Предраг Радовић, каже за Форум да ће запослени остати у приправности и наредних недеља, јер и даље захтевају исплату заосталих зарада за више од две године, затим уплату доприноса за пензијско-инвалидско осигурање, те проширење истраге надлежних против већ ухапшених власника и директора „Ратка Митровића” и фирме „Неимар 1985”, Драгољуба Пантића, његовог сина Јована (Пантића) и Месада Хусака, чијим махинацијама је „Ратко Митровић”, 19. марта, гурнут у стечај, а радници остали без ичега. Побуњени грађевинари траже и да се у истрази утврди ко је Драгољубу Пантићу омогућавао да три године послује кршећи законе и прописе и не плаћа порезе и доприносе.

Истога дана кад су се грађевинари привремено примирили, поново су се побунили запослени у Центру за стрна жита, чија је дугогодишња финансијско-пословна агонија све дубља. Радници Центра прошлог четвртка запосели су просторије Шумадијског округа, из којих, поручују, неће изаћи све док у Крагујевац не дође министар просвете и науке Жарко Обрадовић или неко од његових сарадника, како би били настављени преговори о решавању статуса Центра, односно о томе да Град Крагујевац преузме власништво над том установом.

Запослени у Центру обавестили су министра и оптужили га да је најодговорнији за пропадање те установе. „Не показујте више осиноност власти, јер власт није вечна. Подржите наш план за опстанак и опоравак Центра који нам је потребан, ми не тражимо новац, ми тражимо право на рад, које можемо да остваримо тако што ћемо сачувати нашу установу, која постоји већ 114 година, поручили су, уочи првомајских празника, радници Центра за стрна жита.

Коментаришући протесте радника „Ратка Митровића” председник ССС у Крагујевцу Југослав Ристић каже да је ситуација у тој фирми још један доказ неуспешних приватизација у Србији, „што има све катастрофалније последице по читаво друштво, јер смо остали без комплетне индустрије, чиме су на стотине хиљада радника и њихове породице широм Србије доведени на ивицу егзистенције”.

- Пропаћу индустрије и уништавањем сопствене технологије и знања остали смо без могућности масовног запошљавања, те су наши радници сада принуђени да буду јефтина радна снага код иностраних инвеститора, а који се, због непостојања правне државе, још увек тешко одлучују за долазак у Србију. Агонија Центра за стрна жита класичан је пример тоталне небриге неодговорне државе. Није тачно да је свака држава лош власник, већ је тачно да је само лоша држава лош власник, сматра Ристић.

Члан крагујевачког Градског већа за привреду и приватизацију мр Влада Вучковић тврди, такође, да се, и на примеру некада успешног „Ратка Митровића”, недвосмислено види да је у Србији примењен лош концепт приватизације, који резултира пропаћу бројних фирми.

- Кључна грешка направљена је у томе што у законским актима о приватизацији нема одредбе о референтном купцу, односно о томе да фирме које се приватизују могу да купе само инвеститори или компаније из исте бранше, чиме би била сачувана многа приватизована предузећа. Код нас су, међутим, фирме продаване свакоме ко је хтео да их купи, без провере стварних намера и порекла капитала купца, те смо тако и дошли у ситуацију да је у Србији поништено чак 660 приватизација, истиче Вучковић

Без реномеа нема успеха

У градској управи истичу да има и бројних примера успешних приватизација. Успеле су углавном оне где су учествовале јаке иностране компаније. Један од таквих примера је предузеће „Застава машине”, коју је, својевремено, купила мултинационална компанија, са

седиштем у Ослу, „Рапн Марине Грооп”. У „Застави Рапн Марине”, како се та фабрика данас зове, последњих година успешно се производе делови за танкере и нафтне платформе. Најуспешнија промена власничке структуре неког предузећа свакако је она која се односи на некадашњу Заставину Фабрику аутомобила, коју је, у јесен 2008, већински преузео Фијат. Средином овог месеца отворена је компанија Фијат аутомобили Србија, тренутно најсавременија фабрика аутомобила на свету и најмодернији и највећи индустријски комплекс у југоисточној Европи, који ће, без икакве дилеме, с пројектованом производњом од 300.000 возила годишње, у догледно време постати нови мотор индустријског и привредног развоја целе Србије.

Бор: Традиционални уранак на језеру

АУТОР: ЈЕЛЕНА БУЈДИЋ КРЕЧКОВИЋ

Вишедеценијска традиција првомајског уранка на омиљеном излетишту Борана, Борском језеру, неће изостати ни ове године, сазнајемо у Општинском већу самосталних синдиката Бор, које је заједно са Општином Бор и Центром за културу Бор организатор овогодишњег првомајског уранка. Будилица, која је тридесетих година прошлог века „звала” рударе за посао, кренуће у шест сати ујутру борским улицама и симболично означити почетак програма који ће се одвијати на Борском језеру.

Захваљујући „Бортравелу”, локалној самоуправи и РТБ Бор обезбеђен је бесплатан аутобуски превоз до језера, на коме ће се током дана одвијати културно-забавни програм. Саставни део програма је и изложба слика и уметничких фотографија двадесетак борских уметника и уметника из других градова, која ће бити постављена на отвореном код атељеа борског сликара Ненада Васиљевића, рекао нам је председник борског Самосталног синдиката Драгиша Трујкић, изражавајући наду да ће наступајуће године бити боље.

- Надам се да ће 2012. и 2013. година бити боља за радничку класу, да ће бити више посла, више пара, а мање отпуштања и да ће синдикат коначно заузети своје место као равноправан социјални партнер, да неће бити позиван само кад су избори и кад треба закрпити неки недостатак у овом нашем друштву. Доста нам је било и штрајкова глађу, сечења прстију, блокада ауто-пута, лежања на пругама, закључавања државних и локалних функционера да би постигли неки свој циљ и добили зараде, плаћене порезе и доприносе, оверене здравствене књижице, каже Драгиша Трујкић.

Где су нестала, коме су продата и да ли се уопште зна шта је остало од некадашњих радничких одмаралишта у ех ЈУ

Замели их приватизација и небрига државе

АУТОР: ВЕСНА НИНКОВИЋ

Крајем 80-их и почетком 90-их готово свако веће предузеће или фабрика у Србији имало је своје одмаралиште у некој од бивших република Југославије - на мору, у Хрватској или Црној Гори, БиХ. И на планинама, наравно. Радници државних фабрика и јавних предузећа могли су

да летују у Ровињу, Макарској, Будви, Рогозници, Биограду на мору, Омишу, Неуму, на Хвару, Брачу, у Бечићима...

Данас тешко да могу да летују било где. Не могу ни у некадашњим радничким одмаралиштима, ако се изузме занемарљив део за који се зна где су и чија су. Једноставно речено, не постоји никаква евиденција онога што су некада имале фабрике, јавна предузећа, или синдикати. Не зна се коме, како и под којим условима је нешто продато, како је отуђено, да ли су дата у концесију, коме, у каквом је данас стању оно што је остало, или како доћи до тога. Није ни чудо, ако се зна да ни држава прецизно не зна шта има од имовине.

Влада Андрћ, потпредседник Самосталног синдиката Србије, и челник београдског Већа ССС, каже да они те спискове немају, а да једним бројем некадашњих летовалишта и одмаралишта располаже лидер радничког туризма Рекреатурс.

- Приватизација је уништила та одмаралишта. Држава се потпуно оглушила о наше захтеве да се она изузму из процеса приватизације. Није прошло. Предлагали смо и друге моделе, да их држава пренесе на коришћење синдикату, на пример на 30 година, па да после видимо шта ћемо. Ни то није прошло, истиче Андрић.

Ивица Цветановић, председник Конфедерације слободних синдиката, подсећајући да су некада велики привредни системи имали у свом окриљу одмаралишта и хотеле, који су били на располагању њиховим запосленима, али и другим радницима, каже да је такав случај, рецимо, с ПТТ-ом, Телекомом и Електропривредом Србије.

- У међувремену су те делатности издвојене у посебна предузећа, а постоји тенденција да се неки од тих објеката продају. Неке приватизације су раније већ биле и покренуте, па су после стопиране. Ми немамо никакав утицај на то шта ће држава радити са спорним објектима, каже он.

- Међутим, став КСС је јасан. Те објекте, који су у већини случајева и запуштени, требало би обновити и дати на коришћење радницима. Одмаралишта и хотели су и стварани новцем који су издвајали запослени, па је и ред да имају право да их користе.

Правник Слободан Лаловић, стручњак за синдикална питања и бивши министар рада и социјалне политике, подсећа да се неколико првих година приватизације о томе разговарало, да је озбиљно указивано да су објекти радничких одмаралишта грађени и одржавани и од радничких зарада и из доходака фирми.

- Реч је о изузетно вредној имовини, стога остаје нејасно како је то продато, отуђено, нити ко је бринуо о адекватности те продаје, јер се, заправо, ради о неконтролисаном процесу. Предузећа су отуђивала имовину. По Србији су шетали мешетари, на пример, из Хрватске, нудили да се то међусобно реши уз одговарајуће договоре. Било како било, изостала је озбиљна улога државе у томе. Држава је морала, а није реаговала након што је Хрватска донела одговарајуће законе и прописе, а то је одмах морало бити расправљено. Зато хаос у тој области и траје дуже од деценије, каже Лаловић.

Није дакле упитно то што су рат на просторима ех ЈУ, а потом и приватизација, уништили, замели или отуђили објекте у којима су радници могли да летују или зимују.

Транзициони и приватизациони хаос управо се данас „динамично“ враћа кроз неке захтеве ЕУ за преиспитивање приватизационих поступака. Можда се у њима пронађе траг понеког отуђеног парчета радничког раја. А како је мајска сезона рекреативних одмора почела, могла би се озбиљно отворити тема куда су настала, ко је продао и ко је купио радничка одмаралишта.

Милијарда евра

Вредност имовине која је отуђена на најразличитије начине никако не може бити испод милијарду евра. Но, с обзиром да нисмо имали минимални увид шта се све и како догађало, пуни и прави разлог свог постојања имало би управо оснивање једне агенције која би се бавила овим питањима, када већ знамо у које сврхе су оснивана таква тела, истиче Слободан Лаловић.

Пример Хрватске

Сматрам да би у овом случају требало следити исправан пример из Хрватске, где су синдикати, односно њихови чланови добили право на коришћење радничких одмаралишта и хотела, каже Ивица Цветановић, председник Конфедерације слободних синдиката.

Синдикати у здравству најављују да ће после 1. маја радикализовати обуставу рада

Кажњавање или награђивање запослених

АУТОР: МИЛЕНА МИЛИКИЋ

Док је некима Први мај повод за релаксацију, синдикати у здравству, који су од 17. априла у штрајку, најављују да ће после 1. маја радикализовати обуставу рада. Наиме, синдикати запослених у здравству захтевају повлачење Уредбе о корективном коефицијенту за обрачун и исплату зарада, која би им умањила плату за 10 одсто, као и доследну примену колективних уговора. Иако је Министарство здравља више пута истицало да та уредба неће утицати на примања лекара, као и да неће бити смањења њихових плата, представници синдиката у здравству и саговорници Форума кажу да то није тачно и наглашавају да ће наставити са протестима све док се Уредба не повуче.

Драган Цветић, председник Синдиката лекара и фармацеута Србије, каже за Форум да је Влада Србије и поред свих упозорења донела Уредбу о корективном коефицијенту, којом се основне плате снижавају и то само запосленима у здравству.

- Према тој уредби, основна плата у здравству множи се са 0,9 корективном коефицијентом, а ако помножите 0,9 са 100, добијате 90 одсто од тренутне плате. На тих 90 посто према образложењима Министарства здравља додаваће се радни учинак. Овом уредбом, која треба да се примењује од 1. јула, зараде свих запослених у здравству би се снизиле за 10 посто у односу на садашње, што је недопустиво. Не прихватамо било какво смањење зарада у условима већ ниских и недовољних плата, које су за протекле четири године повећане само 8,7 одсто, а које је инфлација практично обезвредила, наглашава Цветић. Он додаје да је просечна зарада у здравству око 40.000 динара, док је просек плата лекара, којих у Србији има 30.000, око 65.000 динара.

Наш саговорник истиче да остали запослени у здравству, као што су чистачице, медицинске сестре и правници, којих има око 70.000, примају мање и од републичког минималца - 25.000 динара.

- По висини плата у јавном сектору, здравство се налази тек на 28. месту. Штрајк нису покренули лекари, већ Влада и Министарство здравља, који нас дискриминишу. Они могу и прекинути штрајк, ми смо само учесници. Штитећи наше интересе, штитимо и интересе наших пацијената, јер понижен лекар је угрожен пацијент, напомиње Цветић.

Зоран Илић, председник Гранског синдиката запослених у здравству и социјалној заштити „Независност“, каже за наш лист да овај синдикат припрема нову верзију Уредбе о корективном коефицијенту, која ће бити прослеђена Министарству здравља и свим осталим синдикатима.

- Уколико Влада не одустане од првобитног текста уредбе, надам се да ће после избора сви чланови синдиката запослених у здравству стати у заједничку колону како би одбранили наше ионако мале плате, истиче Илић. Он негира тврдње министарства да штрајк има за циљ да искористи време предизборне кампање за застрашивање запослених, јер је како каже одлука о покретању штрајка донета много пре расписивања избора, када је разматрано увођење Уредбе о корективном коефицијенту.

Живорад Мркић, председник Новог синдиката здравства, каже за Данас да би, уколико се не повуче, Уредба о корективном коефицијенту могла да буде предмет злоупотреба од стране директора здравствених установа.

- Рад здравствених радника се не може измерити на адекватан начин. Такође, ова Уредба могла би да буде предмет злоупотреба, јер би помоћу ње многи руководиоци награђивали своје „миљенике“, док би неки други лекари, иако су стручни, могли да буду кажњени, јер нису у добрим односима на директором и другим особама које су на руководећим позицијама, напомиње Мркић. Према његовим речима, здравствени систем Србије налази се пред колапсом због великих дуговања и недостатка школованог кадра.

- Републичком фонду за здравствено осигурање се на име неуплаћених доприноса дугује 84 милијарде динара, што у овом моменту износи више од 760 милиона евра. Из Србије због малих примања одлазе професионалци, стручњаци и експерти здравствених делатности. Имамо проблем са недостатком радилога, анестезиолога, кардиохирурга, а Клиничком центру Србије недостаје око 800 сестара, указује Мркић.

Застрашивање радника?

Министарство здравља истакло је више пута да штрајк има за циљ да искористи време кампање за застрашивање запослених. Штрајк представља покушај да се зауставе неопходне најављене реформе у здравственом систему увођењем система награде према раду. Све мере које предузима, како Влада Србије, тако и ресорно министарство у здравственом систему, имају за циљ да се допринесе бољем здрављу грађана, али и да се створе услови за награђивање према раду, као једином параметру који уводи систем правичности међу запосленима у здравству, истиче се у саопштењу овог министарства.

Контрола послодаваца и заштита радника

АУТОР: ЈЕЛЕНА ДИКОВИЦ

Синдикати се противе саветима запослених зато што нису довољно информисани о раду тих савета, а мислим да неки и не желе да се информишу. Савети запослених су велики изазов и велика шанса за синдикате, јер, између осталог, имају задатак, а то пише и у немачком и у хрватском Закону о раду, да контролишу послодавце да се придржавају тог Закона, колективних уговора и споразума између савета запослених и послодавца - истиче у разговору за Форум Мато Лалић, координатор Међународне струковне синдикалне организације ИУФ за југоисточну Европу.

Како додаје, да би савети то могли да обављају, морају се образовати и континуирано саветовати, а послодавци морају да сnose трошкове оспособљавања савета запослених, односно њиховог образовања које по правилу спроводе синдикати.

- **Како се бирају чланови савета запослених у западним земљама?**
- На изборима за савете запослених синдикати наступају са својим листама и у западним земљама, попут Немачке, Аустрије и Холандије, и побеђују са преко 80 одсто гласова. Синдикати формирају предлоге листа и редослед кандидата за чланове савета запослених заједно са својим повереницима у предузећу. Изабрани чланови савета запослених тесно сарађују са синдикатом. Укратко, савети запослених су орган ЗОР и контролишу послодавце, а послодавци финансирају њихов рад и образовање, указује Лалић. Савети запослених се као и синдикати баве заштитом интереса запослених и у предузећима обављају велики део синдикалних задатака. Чланови савета, ако су чланови синдиката, аутоматски су и синдикални повереници, па су тако укључени у рад својих гранских синдиката и савеза. Рад савета запослених је огромна подршка раду синдиката. Наравно, услов је да их синдикат добро образује и континуирано сервисира
- **Да ли се у пракси у Хрватској показује да савети позитивно делују?**
- Пракса у Хрватској је показала да тамо где је синдикат добро организован, добро функционишу савети запослених, а тамо где синдикат лоше ради, ни савети не делају добро. Мислим да се синдикати боје своје слабости и да савети неће трпети неспособне синдикате. Увођење савета запослених и саодлучивања доноси велике предности и предузећима. Уводи се потребна контрола и ред. Послодавци не морају појединачно да решавају проблеме, већ то чине преко савета запослених и када се о нечему договоре, то заједнички и заступају.
- **У Србији се синдикати противе увођењу савета запослених, иако су предвиђени Законом о раду. Кажу да имају за циљ опструкцију рада синдиката. Како то објашњавате?**
- Познато је да у радним односима земаља југоисточне Европе владају неред и неодговорност зато што представници радника имају веома мала права, па према томе не могу имати ни велику одговорност, а ни некакву обавезу да сарађују са гранским синдикатима. Увођењем

савета запослених и саодлучивања поспешује се социјални дијалог, јер та права обавезу и чине их одговорним за услове рада, кондиције и будућност радника. Мислим да Србија има исти проблем као већина држава у транзицији. Синдикати не желе да се упознају и прихвате савете запослених и саодлучивање, јер се боје да ће се кроз увођење савета још више изразити њихове функционалне слабости. А решење је једноставно - синдикати треба да се организују и изборе да у савете запослених уђу њихови лојални чланови.

- **Које бисте предлоге дали српским синдикалцима да унапреде рад својих синдиката?**

- Да преиспитају своје структуре и њихову ефикасност. Синдикати постоје зато што постоје радници које треба штитити у предузећима и привредним друштвима и то треба ставити у центар рада. Синдикати постоје зато што постоје супротности интереса између рада и капитала, а успешни су онолико колико успеју да укључе чланство у свој рад, јер је у чланству њихова снага. Мислим да треба запослити синдикалне функционере и инсталирати мреже синдикалних повереника по предузећима као што је то на западу, на сваких двадесетак радника по један повереник. Те поверенике ваља образовати и дати им могућност да више утичу на рад гранских синдиката. Наравно то је могуће само ако те поверенике води и сервисира регионални повереник - секретар. Он је у ствари мотор и веза између чланова синдиката и гранског синдиката. Ми већ годинама радимо са неким синдикатима на њиховој модернизацији. Неки успеси постоје, но реформе се јако тешко спроводе. Мислим да синдикати немају много времена и морају пожурити.

- **Како гледате на све веће учешће синдиката у политици и на њихову повезаност са странкама?**

- Синдикати немају право да не учествују у политици, јер је то заправо бежање од проблема. Поставља се питање како ћемо побољшати радно-социјално, а и економско законодавство о којем одлучује влада и парламент. Ако кажемо да они не ваљају и да су социјално хладни и да са њима нећемо да радимо, то је бежање од проблема, које од синдиката чине организацију губитника, а ко жели да буде члан губитника. Синдикати морају да израде своје платформе, лобирају за њих и траже да се њихови захтеви усвоје у парламенту. Нисам за то да се синдикат као организација прикључи некој странци, али сам за то да им обавеза буде да се сви, а посебно функционери синдиката, ангажују, свако у својој странци, као што је то у западним земљама и да тамо протежирају синдикалне захтеве.

Где нема тужиоца, нема ни суда

- У Немачкој постоје радничка већа, односно савети запослених, зато што се зна да се већина послодаваца не придржава ЗОР-а и управо их радничка већа терају да га се придржавају. Ако послодавца нико не приморава на примену Закона, он се и не примењује и не постоје никакве санкције за то, јер где нема тужиоца, нема ни суда. Осим тога, послодавци се морају договарати са радничким већем о битним стварима - када почиње и када се завршава посао, да ли се и када смеју радити прековремени сати, о начину исплате, о интензитету рада, заштити на раду. Ако не дође до договора између послодаваца и радничких већа, проблем разматра радни суд или арбитража. Та врста социјалног дијалога у предузећу се показала као веома добра и за раднике и за послодавце.

Добијање новца није сарадња

- * **Како унапредити међусобну сарадњу и подршку синдиката у региону?**

- Мислим да је понуда за међународну сарадњу светских и европских синдикалних федерација у Србији веома добра. Но, у почетку - а и сада је остало пуно тога - неки синдикати из Србије сматрају да је међународна сарадња добра само ако добију финансијску потпору. Верујте да су

се западноевропске светске организације већ доста умориле од таквог схватања сарадње. Међународна сарадња је веома важна у глобализму и синдикати Србије се морају укључити у њу, морају се реформисати по узору на западне синдикате - на чему већ годинама радимо, и морају професионално схватити међународну сарадњу, а не само пружати руку за помоћ.

Игор Маројевић, писац, о култури свакодневице у српској транзицији

Прилично велика лудница

АУТОР: АЛЕКСАНДРА ЂУК

Култура свакодневице у српској транзицији осликава смећу духа 21. и 19. века. Овде се повећан проевропски говор и увећано присуство сајберкултуре учвршћују и мешају с општом репатријахализацијом, што даје неизбројне парадоксалне изведенице. На пример, многи у Србији истовремено желе да уђу у ЕУ и да бију гејеве, или има мешавине порнографског и патријархалног у начину одевања, а да не говоримо о парадоксалном истовременом додворавању наших политичара Европи и њиховог инаћења са Унијом, укратко објашњава Игор Маројевић тематику своје књиге есеја „Кроз главу“, недавно објављене у издавачкој кући Досије.

У разговору за Форум он појашњава како је хтео да напише парадоксалне културолошке појаве проистекле из наречених судара, и каже своју реч о томе. А почео је „нежно“ - трас у главу - есејом „Душа народа“ у коме пише о фотографији из 2007, на којој десетина грађана на Ади Циганлији игнорише тело утопљеног младића, можда да их не би омело у уживању док се купају, мажу помадом или надувавају душек, каже он.

- Шта су заправо сузбијали, пита се Маројевић, инспирисан, између осталог, критичким написима из штампе поводом овог догађаја. Тугу или радост? Или је то равнодушност, или перверзни штос: „Како се усуђује да буде мртав? Он нама смета да уживамо.“ Ова ледена слика емоционалне отупелости светине, можда је постала огледало овдашњег друштва. Да ли нам је то учинила транзиција?

- Овдашња визија нормалног живота често се брка са себичношћу. С друге стране, одраније се преко образовног система и већине медија, и значаја чаршије и свадбарскославских, погребних и пословичких епских императива, форсира популизам на штету индивидуализма. Парадокс тога јесте да је народ с једне стране обесправљен, јер је пљачкан, а с друге му се попушта кроз популистичку културу, иако тај народ култура у суштини нешто и не занима, истиче наш саговорник

Посебну пажњу посвећује анатомији насиља кроз мучне секвенце, из можда, како примећује Маројевић, „најмаштовитије новинске рубрике у српском 21. веку - црне хронике“. Сетимо се само неке одрубљене главе, девојчице у школи коју су малтретирале другарице и то забележиле камером, дечака кога су ђаци затворили у тоалет и намазали га фекалијама... Маројевић сматра да је агресија у односу на 90-те, кад је била директна и подстицана од стране тадашње политике, у периоду транзиције добила свој первертиран облик.

- На неки начин ситуација је сада још штетнија, јер постоји привид нормалности и више се ствари, самим тим, потискује. Полутоталитарни режим из 90-их је директно охрабривао насиље, док данас, у полудемократском и полунормалном друштву, људи много више потискују, јер и они глуме нормалност. И тако све до пуцања. О томе говоре неки маштовити типови сајбер-насиља по школама, или сви они случајеви са фаталним последицама, а готово без икаквог повода. С друге стране, с обзиром на стање у здравству и цене сеанси код приватних видара душе, ово је прилично велика лудница без психијатара, констатује Маројевић.

Говорећи о специфичностима српске транзиције и томе да ли у њој доминира насиље инерције, у односу на насиље акције, он каже да је она специфична, пре свега зато што режим из 90-их не можемо назвати скроз тоталитарним, док је термин транзиција „примењиван на друштва која су прелазила из разних видова диктатура у плурализам и западни економско-културни модел“.

- „Која врста насиља је заступљенија?“ јесте занимљиво питање, јер једно најчешће производи друго. Таложње инерције доводи до акције, ако верујемо у Фромово тумачење. Примењено на српски 21. век, доста тога се потискује, јер се споља не дешава ништа, док оно што јесте наталожено не експлодира кроз насилну акцију. Инерција је овде и у менталитету, у менталним структурама. Ако би се све то сабрало, можда би она добила предност у односу на акцију, сматра наш саговорник.

Када је реч о 1. мају, који у српској транзицији опет има своје померено значење, он мисли да је занимљиво то што су се људи раније борили за смањивање радног времена, а данас би једино могли да се боре за повећавање свог рада, утолико што огроман број радно способних нема посао.

- С обзиром на број незапослених, Празник рада већином славе људи којима су дотични дани нерадни као и сваки други. Заправо, било би најинтересантније знати шта о томе мисле ти људи без радних места и послова. Да се ја питам, направио бих анкету о томе шта о Првом мају мисле они који су остали без посла, закључује Игор Маројевић.

Избор

У светлу тренутне предизборне кампање, чини ми се да је једини начин да се овде нешто промени боље да изађе минималан број бирача, који би довео у питање легитимитет целог штетног система политичких гестова - пре свега у виду партократије и клептократије. Пасивношћу до промена, звучи парадоксално, али то је искључиво, захваљујући парадоксалним премисама које српско друштво поставља.

Охрабрење

Ова збирка есеја читаоцима не нуди много више од извесног етичког охрабривања на индивидуализам. Књига је писана за оне који се усуђују да размишљају изван тренутних хирова чаршије, која предрасуде покушава да учини већинским начином „мишљења“. Другим речима, књига је писана за сваког ко има храбрости да не мисли о оном шта мисле они који у принципу не мисле.

Међународна конференција „Економски развој, запосленост и социјални дијалог у централној и југоисточној Европи“

Радницима потребна социјална Европска унија

АУТОР: ГОЈКО ВЛАОВИЋ

Да би радници могли да живе, а не преживљавају од свог рада, потребна је даља политичка демократизација Европске уније, али и стварање „социјалне Европе“ која ће омогућити даљи прогрес народа на Старом континенту, један је од основних закључака 13. међународне конференције Ото Бренер фондације „Економски развој, запосленост и социјални дијалог у централној и југоисточној Европи“, која је 26. и 27. априла по први пут одржана у Србији.

Један од партнера Фондације Ото Бренер у организацији те, за синдикалне представнике из региона изузетно важне конференције, била је и Фондација Фридрих Еберт.

Представник амбасаде Немачке у Србији Кристоф Еицхен нагласио је да је дужност Европске уније у ери глобалне економске кризе да подржи грађане који живе од свога рада. Он је рекао да нико неће бити остављен на цедилу и свако ће добити прилику да ради и зарађује, а да би се то остварило, треба наставити са развијањем тржишног концепта, али истовремено и концепта социјалне одговорности у Европи. У синергији, једна са другом, тржишна и социјална компонента даће резултате, сматра Еицхен.

Током скупа нарочито је било запажено излагање Кристијане Бенер, чланице Извршног комитета синдиката ИГ Метал. Она је истакла да та организација подржава прикључење земаља региона ЕУ, јер је уједињена Европа, након свих подела, у интересу свих њених грађана.

- Такође, треба нагласити да у условима економске кризе политички фактор у Европи није у правој и потребној мери сагледао кривицу финансијског и послодавачког сектора за њено стварање. Чињеница је да терет кризе, коју су изазвали финансијски кругови, није равноправно распоређен на плећа послодаваца и радника. Терет су углавном носили запослени. Политички фактори у земљама Европе су кроз пореске политике и друга решења чиниле уступке послодавцима, а глас радничких представника не слуша се увек. Посебно је на том плану тешка ситуација у оним земљама у којима су на власти десничарско-конзервативне владе. Само развијањем концепта социјалне Европе може се обезбедити даљи просперитет. Синдикати треба да буду предводници борбе за такву Унију и иницијатори у борби за реформу и демократизацију њених институција - закључила је Кристијана Бенер.

На отварању скупа присутнима се обратио и Драган Зарубица, потпредседник СССС, који је указао на нимало „ружичаст“ положај у коме се налази радничка класа.

- Запослени у Србији имају најниже плате у региону, животни стандард је знатно опао, а више стотина хиљада људи остало је без посла. Стопа незапослености је висока, цене производа које су под директном контролом државе стално расту, просечна плата није довољна како би се напунила потрошачка корпа, а укинута су и бројна радничка права. Једном речју, тајкуни се у

Србији све више богате, док је народ све сиромашнији. Један од доказа да власт не мари довољно о радничком питању је тај што се нису удостојили да пошаљу никог из ресорног министарства на ову значајну конференцију на којој се окупило око 200 синдикалаца из региона - истакао је Зарубица.